

**Antoninus Diana Panormitanus, Clericus Regularis, Doctor
Celeberrimus, Coram S. D. N. Alexandro VII. Episcoporum
Examinator, & Sancti Officij Regni Siciliae Consultor,
Coordinatus, Seu Omnes ...**

Diana, Antonino

Lugduni, 1680

51. Quomodò examinandi sunt rei ab Inquisitoribus; Ex part. 4. tr. 8. resol.
88.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-76372](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-76372)

oppidum, seu civitatem. Sed de hac questione vide Simancas in *carbol. instit.* tit. 4. n. 9. & 10. tit. 43. n. 11. Carrerum de *hæret. num.* 109. & Gundisalvum de *hæret. g.* 12. n. 2.

RESOL. LI.

Quomodo examinandi sint rei ab Inquisitoribus? Ex p. 4. tract. 8. Ref. 88.

§. 1. IN causis spectantibus ad fidem cautissimè intendendum est in examine hæretici versuti & calidi. Idè primò reus in causa violatæ Religionis examinandus est de genere suo, de parentibus, de natione & patria, de educatione & disciplina, de bonitate & pravitate, de societate & amicitia, de moribus & verbis, an sciat propter quam causam sit captus, an aliquis habeat suspectos, quos & qua de causa, & insistat Inquisitor in omnibus quæ ad negotium fidei faciunt, superflua & aliena omnino omittendo. Secundò intra primos dies capturæ benignè erunt hi de fide suspecti admonendi ad dicendam veritatem, & dum Inquisitores eos examinabunt, poterit eis humile fedile concedere ad hoc ut magis quietum animum habeant. Tertiò ad habenda indicia eorum status sciscitentur ab eis consuetæ Catholicæ Religionis, quas devotiones habeant, quando & à quo confessi sint, si communicaverint, si Ecclesias frequentaverint, & quas preces solet Ecclesia in præcipuis diebus fundere, & similia perquirere ab eis, quæ ut notissima apud omnes Christianos sciuntur, & hæc omnia docet Michaël Zanardus in *direct. Theolog. part. 3. cap. 87.* quæ adnotare volui, nam deserviunt ad ornatum nostræ Instructionis Toletanæ anno 1561. à num. 13. usque ad num. 16. ubi omnia supradicta & multa alia optimè pro examinandis reis præcipiuntur.

RESOL. LII.

An Inquisitores teneantur, antequam interrogent reos, manifestare infamiam, indicia, vel semiplenam probationem esse contra ipsos, ut intelligant legitime interrogari?

Et supponitur reum non teneri respondere, & veritatem dicere antequam aliquatiter sibi constet processus, acta, & iudicem iustus, & legitime interrogare. Ex p. 4. tract. 8. Ref. 130.

§. 1. SUPpono ex probabiliori sententia, reum non teneri respondere & veritatem dicere antequam aliquatiter sibi constet processus, acta, & iudicem iustus & legitime interrogare, & ita docet Cajetanus in 2. 2. quæst. 69. art. 2. Sotus de *just. lib. 5. q. 9. art. 2.* Navarrus in *manuali cap. 25. num. 33.* Bernardus Diaz in *praxi crim. cap. 126.* & ibi Salzedus Atagon. in 2. 2. quæst. 69. art. 2. Avalos in *direct. part. 2. cap. 14. numero 30.* Miranda in *ordine iudic. quæst. 18. art. 7. conclus. 1.* & ego alibi cum multis aliis. Unde sequitur,

Alibi in to. 6. tit. 1. Ref. 98. quod ut reus teneatur veritatem dicere, debet iudex & ne deferat ei statum processus, & quod ipse procedit iudice nobili legere. Vide Suarez, de Paz in *praxi tom. 5. part. 5. doct. ref. 96. cap. 3. num. 14.*

2. Verum cum hæc omnia vera sint, tamen non procedit hæc sententia in causa hæresis, & sic Inquisitores non tenentur ad supradicta: unde doctus Ludovic. Peguera in *praxi crim. cap. 12. §. 5. num. 13.* sic asserit. In criminibus exceptis, ut sunt hæresis, crimen læsæ Majestatis, & proditio civitatis, non est ne-

cessum, ut reis à iudicibus jus suum, quod habent ipsos interrogandi, reveletur. Non enim tanta infamia, aut tanta solemnitas in his criminibus, quam in privatis ad reos, vel testes interrogandos requiritur. Nam in horum criminum inquisitione procedi potest simpliciter, & de plano, & absque strepitu & figura iudicii, ut habetur in *cap. fin. de hæret. in 6.* Hæc Peguera ubi supra.

RESOL. LIII.

An Inquisitores teneantur dare reo non solum Advocatum, sed etiam Procuratorem?

Et an Inquisitores possint censuris compellere Advocatos, ut alienius rei causæ patrocinium suscipiant? Ex p. 4. tract. 8. Ref. 9.

§. 1. AFFirmativè responder Instruções Hispal. ann. 1484. n. 26. ubi sic habetur. [Si el reo acusado pidiere que le den abogado y procurador que le ayude devendo dar los Inquisidores recibiendo el llamamiento en forma que ayudaran fielmente al tal acusado, alegando sus legítimas defenciones sin procurar, ni poner cavilaciones, ni dilaciones maliciosas, y que en qualquier parte del pleyto, que supiere y conociere, que su parte no tiene ljusticia no lo ayude mas, y lo dirá a los Inquisidores, y al acusado le deven dar de sus bienes, si los tiene para pagar el salario del letrado y procurador.] Ita ibi. Sed hæc Instruções quoad Procuratorem revocata sunt per aliam Instruções Toletanam ann. 1561. ubi num. 35. sic habetur. [Aunque la Instruções dispone que se de a los reos procurador no se le deve dar, porque la experiencia ha mostrado muchos inconvenientes que dello suelen resultar, y por la poca utilidad que de darle se conseguia a las partes, no esta en estilo de darle, aunque algunas vezes haviendo mucha necesidad se le debe dar poder al abogado que lo defiende.] Et sic hodie non datur hæretico reo Procurator, sed tantum Advocatus, ut tradunt Simanca in *Carbol. instit. tit. 1. n. 2. & 3.* Patamus de orig. *Inquisit. lib. 3. quæst. 4. n. 48.* Rojas singul. 53. Pegna in *direct. Inquisit. part. 3. comment. 28.* & alij.

2. Non desinam etiam hic apponere ad aliorum Inquisitorum instruções, ea quæ dicta Instruções Toletana num. 36. determinat observanda ab Inquisitoribus Hispaniæ circa præsentem materiam rei & Advocati, sic enim habetur. [Si el Reo pidiere papel para escrivar lo que a su defenla tocara devendole dar los pliegos contados y rubricados del Notario y asiente se en el proceso los pliegos, que lleva, y quando los bolviere se cuenten por manera que al preso no le quede papel, y se asiente así mismo como los buelve, y darle ha recaudo con que pueda escrivar, y quando pidiere que venga su letrado vendra y comunicara lo que le convenga, y le entregara los papeles, que tuviere escritos tocantes a sus defensas que el letrado huviere ordenado antes de presentarse darle se ha lugar, y adviertan los Inquisidores, que el letrado ni otra persona, no trate con los presos cosa ninguna, mas de lo que toca a la defenla y los abogados no se queden con ningun traslado de aculacion, publicacion, ni de las tachas de los testigos, si no que todo le buelva ante de los Inquisidores.] Hæc ibi. quæ multum deservient pro Advocatis, qui vocantur de los presos. Vide Simancam ubi supra, qui etiam notat num. 8. quod ea quæ Advocati allegant reo presente, perinde habenda sunt, ac si ab eodem reo protestantur, nisi forte Advocatus erraverit, & reus intra tri-duum contradixerit, Sed in causa hæresis, etiam post